

UIT DE HISTORIE VAN BUSSUM EN OMGEVING

Bergmann

Hier volgt een raadsel: als ik door mijn voorraam kijk, zie ik de Mecklenburglaan, als ik door mijn achterraam kijk zie ik de zijkant van de twee villa's onder één dak aan de Lambertus Hortensiuslaan nrs. 19 en 21 en ook de achterkant van de villa aan de Wethouder Königlaan nr. 2. Als ik door mijn zijraam kijk naar de ondergaande zon dan zie ik een villa die er niet meer staat en als ik naar de opgaande zon kijk, zie ik de koetsjes vice versa Naarden en Bussum rijden. Ra ra, waar staat mijn villa?

Dit raadsel had Johan Henry Bergmann kunnen opgeven. Hij woont

omstreeks 1930 in deze villa, een villa met Jugendstil-elementen, een ruime erker, hoge ramen met bovenlichten in glas-in-lood. De uitgebouwde serre heeft Franse deuren. Voor de serre is een zitplateau op het zuiden gelegen om heerlijk van de zon te genieten en weer daarvoor een kleine ovale vijver. Rondom de villa is een ruime tuin met gras, grindpaden en bloeiende Japanse kersenbomen. Hier is de oplossing van het raadsel: ongeveer op de plaats van Quick Fit, thans Femme Fit en het BP benzinstation. De bewoners van deze villa zijn Johan Henry Bergmann (geb. 1882 te Amster-

Het echtpaar Johanna Bergmann- Vollers en Johan Bergmann.

BERGMANN RONDVAART
DAMRAK 1ste
AMSTERDAM

dam), zijn vrouw Johanna Cornelia Vollers en hun twee dochters: Elisabeth Marianne (geb. 1905) en Antonia Johanna Maria (geb. 1915).

Wie is die Jan Bergmann? Hij heeft een rederij in Amsterdam met wassertaxi's om werknemers over het

Sleepboot/Ijsbreker van Reederei Bergmann.

IJ te zetten van Amsterdam Centrum naar Amsterdam Noord waar de werven en fabrieken staan, passagiersboten om burgers over te zetten, sleepboten om de oceaanreuzen naar de juiste kade te slepen en dekschuiten om materialen te vervoeren voor de Zuiderzeewerken, zoals de Afsluitdijk.

De passagiersboten van Johan, met houten banken, zitten 's morgens vroeg propvol met jonge vrouwen in Volendamse en Markense klederdracht, met witte en gebloemde kappen, vrolijk kwetterend, een wonderlijke vracht watervogels. Zij gaan naar de

grachtengordel om te werken in de huishouding bij de gegoeden. De keukenmeiden, boenvrouwen, sparen voor hun uitzet om te kunnen trouwen. 's Avonds varen zij weer terug, moe en hongerig. Ze wisselen fluisterend de laatste nieuwtjes en roddels uit over die deftige Amsterdammers aan de grachten, met die vreemde gewoonten en eisen.

In de decennia daarna was Bergmann vooral bekend door zijn rondvaartboten.

Gerard Hoogendijk met dank aan Marja Bergmann.